

VOLKSPARTIJ VOOR VRIJHEID EN DEMOCRATIE
JAARVERSLAG VAN DE SECRETARIS OVER HET JAAR 1954.

Hij, die dit keer het jaarverslag op zijn naam heeft staan, wil dit niet beginnen zonder enige woorden te wijden aan degeen, die normaal gesproken de zong voor het jaarverslag over het jaar 1954 gehad zou hebben: Mr. J. Rutgers, die zoveel malen voor onze Partij de taak van het maken van dit overzicht op uitnemende wijze verzorgde. Stellig past het bij de aanvang van dit verslag een woord van erkentelijkheid te wijden aan hetgeen hij zoveel jaren heeft verricht en de hoop uit te spreken, dat hij, spoedig hersteld, van de activiteit welke onze Partij ontwikkelt getuige mag zijn als belangstellend toeschouwer.

Een woord van dankbaarheid mag hierop aanstonds volgen voor de wijze, waarop de adjunct-secretaresse, Mej. Mr. M. M. F. van Everdingen, de dagelijkse gang van zaken op het secretariaat heeft geleid en het daardoor mogelijk heeft gemaakt, dat ik als waarnemend algemeen secretaris mij slechts met de hoofdlijnen van het beleid van het secretariaat behoefde bezig te houden.

Vasthoudend aan de door mijn voorganger in ons jaarverslag gebrachte systematiek worde aangevangen met een puntsgewijze feitelijk overzicht van het voor ons gewichtigste uit hetgeen zich in de Eerste en Tweede Kamer der Staten-Generaal afspeelde, waarbij het accent valt op de hoofdactiviteiten van onze fracties:

1. Bij de politieke beschouwingen over de Rijksbegroting 1955 op Dinsdag 5 en Donderdag 7 October hield Prof. Cud zijn indrukwekkende rede over het mandement; de tekst werd later als brochure verspreid.
2. Beide fracties verklaarden zich, na grondige motivering, tegen het wetsontwerp tot invoering van een leeftijds grens en de oprichting van een notarieel pensioenfonds.
3. Aan het Soda-project werd door onze fracties, nadst kritische betoegen waren gehouden, steun verleend.
4. Met uitzondering van Mevrouw Portanier-de Wit bleek het onze fracties niet mogelijk in te stemmen met het wetsontwerp tot aanvaarding van een Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden. Prof. Cud en Prof. Molenaar ontwikkelden terzake diepgaande grondwettelijke bezwaren.
5. In September 1954 vond in de Tweede Kamer het grote debat over de Middenstandsnota plaats, waarbij onze fractie bij monde van de heer Cornelissen zich niet onbetuigd liet.

Vervolgens memoreer ik de Provinciale Statenverkiezingen 1954, zulks in telegramstijl:

Dag der candidaatstelling: Dinsdag 9 Maart.

Dag der stemming: Woensdag 21 April.

V.V.D. één zetel winst, waardoor aantal zetels steeg van 49 op 50.

In Zuid-Holland, Noord-Holland en Utrecht één zetel winst.

In Groningen en Drenthe één zetel verlies.

Totaal aantal op de V.V.D. uitgebrachte stemmen: 467504.

In dezelfde vorm zij de verkiezing van leden van de Colleges van Gedeputeerde Staten behandeld:

Dag der stemming: Woensdag 7 Juli.

Aantal V.V.D.-gedeputeerden steeg van 1 op 3.

Herkozen werd in Drenthe de heer H. Meijeringh te Gieter.

Nieuw gekozen werden in Noord-Holland de heer H. Blasubbeer te Barsingerhorn en in Zuid-Holland Mr. H. van Riel te 's-Gravenhage.

De einduitslag van de ledenwervingsactie, die op 1 Februari 1954 werd afgesloten, was, dat wij 4153 nieuwe leden mochten inschrijven. Aan hen, die 5 of meer nieuwe leden hadden aangebracht, is het boek "Mr. E. J. Cud, gezien door zijn tijdgenoten" geschonken.

Geheel volledige gegevens over het ledental vermag ik U niet te verschaffen aangezien, ondanks het feit, dat het secretariaat heeft gerappelleerd, van slechts 187 afdelingen de betreffende opgave per 1 Januari 1955 werd ontvangen. Dit blijft een onbevredigende kwestie, waarin alleen de afdelingsbesturen zelf verandering kunnen brengen. Naar schatting bedraagt het totaal aantal leden der Partij omstreeks 30.000.

Voorts zal het U interesseren, dat het aantal afdelingen, dat op 31 December 1953 op 328 gesteld moest worden, op 31 December 1954 het getal van 338 bereikte.

In 1954 werden opgericht de afdelingen Bodegraven, Grootegast, Hoenderlo, Monster en Veenendaal en heropgericht de afdelingen Capelle a/d IJssel, Delden, Stadskanaal/Onstwedde, Vorden en Westerbork, terwijl in Landsmeer en Haarlemmermeer - hetgeen in het vorige jaarverslag is weggefallen - eveneens afdelingen van de Partij bestaan. Afgevoerd moesten worden de afdelingen Klazienaveen en Nieuwerkerk (Z.).

Het is U welbekend, dat de nieuwbenoemde organisator/propagandist, de heer L. van Vlaardingen, zich met toewijding en succes er toe gezet heeft in de loop van de komende jaren het aantal afdelingen in overeenstemming te brengen met de betekenis van ons beginsel.

Gij zult belangstellend zijn naar de gang van zaken bij het weekblad "Vrijheid en Democratie". Ik vermeld hieromtrent het volgende:

Aantal abonnés op 1 Januari 1955: 5330 (+ 377 gratis).

(1 Januari 1954: 5325).

Abonnementen "De Vrije Amsterdammer": 1480.

Totaal aantal lezers op 31 December 1954: 7187.

Het is verneugend daarnaevens te kunnen vermelden, dat in 1954 een Rotterdamse editie tot stand kwam.

Passend is het ook in dit jaarverslag diegenen uit ons midden te gedenken, die in de loop van het jaar van ons heengingen:

Mr. J. Drost te Rotterdam, oud-voorzitter van de afdeling Rotterdam en lid van het Hoofdbestuur van de Liberale Staatspartij, oud-lid der Provinciale Staten van Zuid-Holland, lid van de Commissie van Beroep.

Dr. W. van den Ent te 's-Gravenhage, lid van de Onderwijscommissie van de Vereniging van Staten- en Raadsleden.

Dr. E. Heldring te Amsterdam, oud-lid van de Eerste Kamer.

D. de Jager, lid van de gemeenteraad van Heiloo.

J.C.J. Mens, burgemeester van Neede, lid van de Provinciale Staten van Gelderland en lid van de Commissie tot herziening van Statuten en Reglementen.

Ch. de Monchy, lid van de gemeenteraad van Rotterdam.

C. H. Moolenburgh, oud-bestuurslid van de Vereniging van Staten- en Raadsleden, te Burgh (Z.), oud-lid van de gemeenteraad en oud-wethouder.

H. R. Mulder, lid van de gemeenteraad van Deventer en oud-secretaris afdeling.

A. van Riesen, lid van de gemeenteraad van Bergen op Zoom en secretaris afdeling.

Jhr. Mr. W. L. Schorer te Rotterdam, lid van het Hoofdbestuur, lid van de Provinciale Staten van Zuid-Holland, voorzitter van de Commissie tot herziening van Statuten en Reglementen.

Dr. J. Thomee te Delft, lid van de Commissie ter bestudering van Sportvraagstukken.

Tot dit verslag behoort een, zij het zeer kort, overzicht van de gang van zaken op de jaarlijkse Algemene Vergadering; op 19 en 20 Maart 1954 verleenden de Afdeling en Centrale Arrhen ons gastvrijheid. Als eregasten mochten wij begroeten de heren A. Maertens als vertegenwoordiger van de Belgische Liberale Partij en Nicose als vertegenwoordiger van het Liberaal Vlaams Verbond.

De openingsrede van onze Voorzitter werd als steeds door de radio uitgezonden en later als brochure verspreid.

De vergadering toonde veel belangstelling voor diverse kwesties van interne aard, terwijl Prof. Mr. A. N. Molenaar op Zaterdagmiddag een rede hield over de P. E. O.

In de samenstelling van Uw Hoofdbestuur kwam enige wijziging. De Voorzitter, Prof. Mr. P. J. Oud, en het lid van het Dagelijks Bestuur, de heer L. J. Iwijnsma, werden bij enkele candidaatstelling herkozen. De aftredende Hoofdbestuursleden Ir. M. J. Stoel Feuerstein en Dr. H. S. Vrij werden eveneens herkozen. In plaats van mevrouw Dr. M. Hartgerink-Koemans

Vergaderingen sub-commissie sociale voorzieningen voor zelfstandigen: 7 Juli, 18 Augustus en 29 September 1954.

De Commissie voor Radiozaken kwam op 17 December bijeen ter bespreking van de Omroepwet.

De Kinderbijslagcommissie vergaderde op 1 September met de heer Cornelissen om over de verdere wijze van behandeling van het Kinderbijslagrapport te beraadslagen.

Het Werkcomité ter voorbereiding van de V.V.D.-Dag kwam op 11 December voor de eerste maal bijeen.

De door de Vereniging van Staten- en Raadsleden ingestelde Commissie ter bestudering van Sportvraagstukken vergaderde viermaal.

De Bestuurscommissie van het Studiecentrum der Partij kwam op 3 Juni bijeen en besloot enige commissies in te stellen, n.l. een commissie voor de bestudering van het vraagstuk van de democratisering van de bezitsvorming en een commissie voor de landbouwpolitiek.

De Redactiecommissie van "Vrijheid en Democratie" hield vrijwel geregeld haar maandelijks vergaderingen.

De Belastingcommissie kwam op 24 September bijeen ter bespreking van een door Mr. H. F. van Leeuwen opgestelde nota.

De Vereniging van Staten- en Raadsleden stelde een commissie ter bestudering van het vraagstuk van de ziektekostenvoorziening voor ambtenaren in, die op 21 Augustus werd geïnstalleerd.

De contacten en betrekkingen met de zelfstandige Jongeren Organisatie Vrijheid en Democratie waren ook in het afgelopen verslagjaar menigvuldig. Herhaalde malen spraken vooraanstaande leden van onze Partij op bijeenkomsten, door de J.O.V.D. georganiseerd, en de Partij toonde in het bijzonder haar diepe belangstelling voor de ontwikkeling van de liberale gedachte onder de Nederlandse jongeren door de aanwezigheid van verscheidene leidende figuren uit onze Partij op het Iustrumcongres van de J.O.V.D. op 13 en 14 November te Amsterdam.

De organisatie "Vrouwen in de V.V.D." betoonde wederom grote activiteit, al werd dit jaar geen weekend-conferentie georganiseerd, omdat geen conferentie-oord beschikbaar bleek.

Het Liberaal Vlaams Verbond stelde voor een Vlaams/Nederlandse Studieconferentie te houden. Dit geschiedde op 12 en 13 Juni te Antwerpen. De delegaties bestonden van weerszijden uit circa 25 personen. Inleidingen werden gehouden over de volgende onderwerpen door de volgende personen:

Benelux: T.J. Twijnstra, Voorzitter Verbond van Nederlandse Werkgevers en lid van het Dagelijks Bestuur van de V.V.D.
V. de Ruyter, journalist.

Culturele Betrekkingen: D.W. Dettmeijer, Voorzitter Commissie voor Culturele Zaken uit de V.V.D. en wethouder van 's-Gravenhage.
A. Maertens, lid van het Hoofdbestuur Willemsfonds voor het L.V.V.

De lage landen ten overstaan van de Europese instellingen:

H.A. Korthals, ec.drs., lid V.V.D.-fractie
Tweede Kamer.

F. Lenoir, algemeen secretaris van het L.V.V.

De jaarvergadering van het Liberaal Vlaams Verbond vond plaats op Zondag, 14 November; de heer Cornelissen vertegenwoordigde de V.V.D.

Op 6 April werd de Prof. Mr. B.H. Teldersstichting opgericht.

De jaarvergadering van de Vereniging van Staten- en Raadsleden werd op 20 Februari in den Haag gehouden. Vooraf vond een bezoek aan het nieuwe stadhuis en de tentoonstelling "Den Haag - Onze Sted" plaats. Vervolgens werd het Onderwijscongres der Vereniging geopend, het de 20ste en 21ste Februari in beslag nam. Aangenaam is het mij te kunnen zeggen, dat dit congres uitstekend verliep. Er waren meer dan 200 deelnemers, en bij de behandeling van het rapport, uitgebracht door de door de Vereniging ingestelde commissie voor Onderwijsvraagstukken, zijn vele goede en deskundige betogen gehouden. Het niveau der discussies paste zich hierbij op gelukkige wijze aan. Als inleiders mochten wij de vol-

gende dames en heren beluisteren: J. Machiels, Dr. J. H. van den Ende, Mevrouw E. van den Bosch-de Jongh, Mr. L. R. J. Ridder van Reppard, Ir. J. D. M. Berdet, Mevrouw J. E. Redeke en Ir. J. R. te Velde, terwijl Mevrouw Mr. E. A. J. Scheltema-Conradi een bijdrage in de vorm van algemene beschouwingen leverde.

De Vereniging organiseerde wederom een bijeenkomst voor de raadsleden uit gemeenten met meer dan 75.000 inwoners en wel op 11 September, waarbij Prof. Mr. P. J. Oud aanwezig was, terwijl later een aantal regionale bijeenkomsten is gehouden.

Onze Statenleden kwamen op 23 October bij elkaar, waarbij onze Voorzitter wederom van zijn grote belangstelling deed blijken; o.m. werd besloten tot instelling van een commissie ter bestudering van het rapport van de Commissie Prinsen inzake de herziening van de Provinciale Wet.

De periodiek "Provincie en Gemeente" verscheen maandelijks, wat alleen mogelijk was door de onvermoeide, niet gehonoreerde, zaakkundige toewijding van onze partijgenoot, de heer K. H. Brandt, een stille werker, die wij niet dankbaar genoeg kunnen zijn.

Het secretariaat der Vereniging stelde een Adresboek samen, waarin, behalve de adressen van de leden der Vereniging, ook die van de leden van het Hoofdbestuur, de leden van de Kamerfracties, de leden van het Bestuur en van de Adviesraad van de "Vrouwen in de V.V.D." en de secretarissen van de Centrales zijn opgenomen. Dit prozaische, maar naar wij zullen hopen nuttige geschrift, dat voor de kas der Vereniging een zware belasting betekende, verscheen in Juli 1954 en werd in grote oplage verspreid.

Het aantal leden der Vereniging steeg van 516 tot 578.

Wat in 1954 voorviel is hiermede in hoofdlijnen geschetst. In de eerste maanden van 1955 blijkt van zoveel liberale activiteit, dat wij de toekomst vol vertrouwen tegemoet gaan. Steeds telrijker schijnt ons te worden het aantal van hen, die inzien, dat de weg, welke de V.V.D. wenst te gaan: niet links, niet rechts, maar recht vooruit, de naar menselijk inzicht in de huidige situatie voor ons land en volk beste weg geacht moet worden. Enkele politiek vrijzinnigen hieven na de bevrijding een kleine vlam omhoog, en deze vlam werd een brandend vuur, waaruit de gloed van het liberalisme verkwikkend straalde over al degenen, die onze strijd wensen mee te strijden.

D. W. Dettmeijer,
Wvd. Algemeen Secretaris.